

jeg hørte af den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 4de District (Kampmann), hvoraf endeel syntes mig det Klarest, jeg endnu har hørt om denne Sag her i Salen, maaskee fordi det stemte bedst med min egen Betragtning; den Bemærkning syntes mig blandt Andet slaaende, at, da Skattelettelsen fra den Tid, den indtraadte, har været underkastet idelige Modificationer, saa at den var snart større, snart mindre, saa kunde den ogsaa umuligt betragtes som en Ret, men som en Begunstigelse, man maatte være glad ved, selv om man fik den efter en mindre Maalestof, og som man endog maatte erkjende kunde pludseligt ophøre, uden at man havde Ret til at klage eller til at kræve Erstatning. Men der er noget Andet, som i en langt højere Grad har styrket mine Tvivl, ja jeg maatte næsten sige løst dem, men paa en ganske anden Maade, end det var tilstigtet af de to førstnævnte ærede Talere; et Retskrav paa Erstatning kan jeg nemlig ikke skjønne rettere end maatte være et saadant, som er begrundet paa Grundlovens § 87, om Eiensdomsretten og om fuldstandig Erstatning. Men nu synes mig, at det er saa langt fra, at Lovudkastet fører os ind paa dette Gebeet, at det meget mere fører os ind paa Billighedens Gebeet, ligesom jeg slet ikke finder ovennævnte Paragraph i Grundloven paaberaabt i Notisverne. Er der et Retskrav paa fuldstandig Erstatning, hvorfor da ikke kræve 4 Rbd., hvor man kun giver 3½ Rbd.? Hvorfor da kræve Frihed for communale Byrder, uden at give mindste Erstatning? Jo, fordi det er billigt, at Enhver, som nyder Frugterne af de communale Indretninger, ogsaa bør bidrage til Samme. Ja vist er det billigt, men det er ogsaa billigt, at de, som nyde lige Gavn af Statens Indtægter, yde lige Bidrag dertil efter Forhold, saa jeg seer ikke rettere, end at vi ere førte ind paa Billighedens Gebeet, hvor § 87 i Grundloven slet ikke kan anvendes, idet man finder det billigt, at man for Skattelettelsen giver 3½ pCt. i Erstatning, for Deel-

tagelsen i de communale Byrder derimod slet ingen, og, er det afgjort, at vi staae paa Billighedens Gebeet, da er det ganske rigtigt, hvad den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 6te District (Mourier) bemærkede, at da ere vi, hvor Følelsen raader, hvorefter En meget godt kan finde ubilligt, hvad en Anden finder billigt, og omvendt; men Sagen er ryfket sin Afgjorelse meget nærmere, naar vi først tør sige, at her er intet Retskrav, her er det kun Billighed, der kommer i Betragtning, og Billighedens Talsmand ønsker jeg gjerne at være; thi visselig ønsker jeg ikke, at nogen Stand skulde lide en ubillig Behandling, og maaskee den mindst, som her er svagest repræsenteret og derfor maa forlade sig paa, at vi Alle have lovet, ikke at repræsentere en enkelt Stand, men alle Stænder, uden Hensyn til hvilken vi selv tilhøre, og i denne Henseende maa jeg da med Glæde tiltræde, hvad den oftnævnte ærede 6te Kjøbenhavnske Rigsdagsmand yttrede, at her gjælder det ikke en enkelt Stands, men Fædrelandets Vel, og, vil man saaledes afgjøre Sagen ad Billighedens Vej, da er jeg ogsaa overbevist om, at man vil kunne bortrydde Anstødsstenen, idet man borttager Misfornøielsen over Ulligheden, thi hvad det danske Folk ikke uden Misnoie kan finde sig i, naar det fremtræder som et Retskrav, hvis Gyldighed det ikke kan erkjende, det vil det gjerne finde sig i, naar man vender sig til dets Billighedsfølelse. Til Slutning maa jeg kun bemærke, at det meget har undret mig, at jeg endnu ikke har seet den Bemærkning gjort gjældende, at Skattelettelsen var knyttet til Forpligtelsen til at oppebære og indestaae for Skatten; dog her maatte det gjælde, at med Marsagen ophører ogsaa Virkningen. Det har været gjort gjældende baade i Stænderne og i Landbocommissionens Forhandlinger og er en aldeles almindelig Betragtningssmaade i Folket; kan det bevises, at den er aldeles ugyldig, da skulde man ikke undlade det, jeg kan indtil dette stæer ikke aldeles opgive den.